

На основу члана 18. став 1. тачка 3. Закона о Народној банци Србије („Службени гласник РС“, бр. 72/2003, 55/2004, 85/2005 – др. закон, 44/2010, 76/2012 и 106/2012) и члана 57. став 3. Закона о платном промету („Службени лист СРЈ“, бр. 3/2002 и 5/2003 и „Службени гласник РС“, бр. 43/2004, 62/2006 и 31/2011), гувернер Народне банке Србије доноси

О Д Л У К У

О НАЧИНУ ВРШЕЊА ПРИНУДНЕ НАПЛАТЕ С РАЧУНА КЛИЈЕНТА

1. Овом одлуком уређује се начин вршења принудне наплате с рачуна клијента који се води код банке у складу с чл. од 47. до 49. Закона о платном промету (у даљем тексту: Закон).

Под клијентом, у смислу ове одлуке, подразумева се дужник – правно лице и физичко лице које обавља делатност и има рачун код банке, укључујући и банку која има рачун код Народне банке Србије.

2. Основи за принудну наплату из члана 47. став 1. тач. 1. и 2. Закона достављају се Народној банци Србије – Принудној наплати – организационој јединици у чијем су делокругу пријем, контрола и унос основа и налога – Крагујевац (у даљем тексту: Принудна наплата у Крагујевцу).

Основе за принудну наплату из става 1. ове тачке (у даљем тексту: основи) издаваоци основа непосредно предају Принудној наплати у Крагујевцу или их достављају поштом, при чему се достављање поштом врши на тај начин што основе њихов издавалац пакује у једну пошиљку, која садржи све основе и доставнице за сваки основ посебно, које издавалац оверава печатом, као и спецификацију о садржини пошиљке (редни број, број основа – решења, потпис и печат овлашћеног лица издаваоца), коју предаје пошти.

Издаваоци основа, одмах након предаје пошти пошиљке из става 2. ове тачке, други примерак спецификације, који је оверен печатом и потписом одговорног радника издаваоца основа и на који се уписује пријемни број те пошиљке – електронски достављају Принудној наплати у Крагујевцу.

Изузетно, издаваоци основа могу закључке о обустави/прекиду извршења основа достављати електронски, као електронски документ, који се потписује квалификованим електронским потписом.

Закључке о дозволи извршења и о обустави/прекиду извршења извршитељи могу достављати електронски, као електронски документ, који потписују квалификованим електронским потписом у складу са законом којим се уређује електронски потпис, и то сваког радног дана до 14.00 часова.

Закључци о дозволи извршења које Принудна наплата у Крагујевцу прими после 14.00 часова сваког радног дана заводе се наредног радног дана у Евиденцију о примљеним и враћеним основима за принудну наплату.

3. После пријема основа врши се провера и контрола исправности садржине пошиљке, односно упоређивање с подацима из спецификације и доставнице, као и провера достављених електронских докумената, након чега Принудна наплата у Крагујевцу исправне копије спецификације и доставнице за сваки основ оверава пријемним печатом, с датумом, и доставља их издаваоцу основа, односно пошиљаоцу.

Ако Принудна наплата у Крагујевцу утврди неусклађеност података из спецификације и доставнице са садржином пошиљке – о томе одмах сачињава белешку и обавештава издаваоца основа, односно пошиљаоца, ради отклањања тих неусклађености.

Ако се контролом достављених електронских докумената утврди да су ови документи неисправни, ти се документи електронски враћају њиховим издаваоцима.

Потврду пријема електронског документа издавалац овог документа прима у форми електронског записа, који је могуће одштампати, о времену пријема, односно дану и часу кад је уређај за електронски пренос података забележио да је тај документ послат Принудној наплати у Крагујевцу.

4. Принудна наплата у Крагујевцу води евиденцију о примљеним/враћеним основима према датуму њиховог пријема, и та евиденција садржи следеће податке:

- редни број;
- датум пријема основа;
- назив, матични и порески број дужника;
- број рачуна дужника;
- назив доносиоца, назив и број основа;
- назив повериоца – примаоца и број његовог рачуна;
- напомену уз враћени основ, разлог и датум враћања.

Поред евиденције из става 1. ове тачке, Принудна наплата у Крагујевцу води и следеће евиденције:

- евиденцију о примљеним налозима из члана 47. став 1. тачка 3. Закона;
- евиденцију о решењима и закључцима којима је одређена наплата будућих повремених давања;
- евиденцију о примљеним рекламацијама које се односе на извршење основа, као и налога из алинеје прве овог става;
- евиденцију о захтевима поднетим Управи за трезор за повраћај или прекњижавање јавних прихода у поступку вршења принудне наплате;
- евиденцију о издатим фактурама за наплату накнаде за издавање потврда, по захтевима странака.

Евиденције из става 2. ове тачке Народна банка Србије води у електронском облику.

5. После евидентирања основа на начин из тачке 4. ове одлуке – Принудна наплата у Крагујевцу проверава:

- 1) да је у питању основ по чијем је поступању прописана надлежност Народне банке Србије, који садржи:
 - назив издаваоца основа,
 - број и датум основа,
 - потпис и печат издаваоца основа;
- 2) да основ садржи налог за поступање, са следећим подацима:
 - назив, седиште и адреса извршног дужника,
 - матични број, порески број и број текућег рачуна извршног дужника,
 - матични број, порески број и број текућег рачуна повериоца, а ако је поверилац физичко лице које не обавља делатност – број текућег рачуна тог лица,
 - износ обавезе (главни дуг, камата и трошкови),
 - врсту камате, каматну стопу и начин обрачуна камате за период за који се камата обрачунава – ако је одређен у основу,
 - модел и позив на број одобрења за пренос средстава у корист рачуна јавних прихода (порези, доприноси, царине, таксе и остало),
 - рачун извршења буџета и корисника буџетских средстава ако је као извршни дужник назначена Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе.

После извршене провере у смислу става 1. ове тачке – Принудна наплата у Крагујевцу податке из исправних основа уноси у базу података принудне наплате, односно поступа по налозима за вршење принудне наплате.

Ако се принудна наплата не врши по основу из става 1. одредба под 1) ове тачке или основ не садржи све податке из одредбе под 2) те тачке – основ се истог дана враћа издаваоцу, уз пропратно писмо у коме се наводе разлози враћања.

6. Уносом основа у базу података принудне наплате за извршне дужнике који у овој наплати немају евидентиране основе и налоге за ту наплату, Народна банка Србије – организациона јединица у Београду у чијем су делокругу надзор и оперативни послови (у даљем тексту: Принудна наплата у Београду) електронском поруком SMT 713 налаже свим банкама да клијенту – дужнику блокирају све динарске и девизне рачуне, да му не отварају нове рачуне и да јој без одлагања доставе податке о стању средстава на тим рачунима.

Након блокирања рачуна дужника, банке су обавезне да електронском поруком SMT 718 одмах доставе информацију о стању средстава на рачунима клијента (динарским, депозитним и девизним), као и о свим наредним променама стања средстава.

Електронска порука SMT 718, у пољу 71830 има ознаку DDV (динарски депозит по виђењу) и податак о укупном износу динара на депозитном ависта рачуну.

Електронска порука SMT 718, у пољу 71830 има ознаку DPD (динарска противвредност девиза) и податак о укупном износу динарске противвредности девиза, и то по куповном курсу банке за девизе из важеће курсне листе у тренутку слања ове поруке. Електронске поруке SMT 718 које садрже динарску противвредност девизних средстава Народна банка Србије прима од банака сваког радног дана од 9.30 до 16.00 часова.

Банка у поступку принудне наплате, и то за дужника који нема отворен динарски рачун код те банке, у електронској поруци SMT 718, у поље 71820 уписује динарски рачун који је отворен за пренос динарске противвредности девиза с девизних рачуна клијента, односно за пренос динара с депозитних ависта рачуна. Овај рачун се не пријављује у јединствени регистар рачуна банака (РИР), који води Народна банка Србије, и салдо на том рачуну на крају дана мора бити нула.

Захтев за пренос средстава Принудна наплата у Београду (поруком SMT 719) даје банци код које дужник има највиши износ средстава на динарском рачуну, а ако на њему нема довољно динарских средстава – и осталим банкама, редом, према висини средстава на рачунима дужника, до потпуног намирења налога за принудну наплату. Ако на динарским рачунима дужника нема средстава за извршење налога за принудну наплату или их нема довољно – захтев за пренос средстава даје се банкама код којих дужник има девизне рачуне, и то редом, према висини средстава на тим рачунима, до потпуног извршења овог налога.

Банке су дужне да, на основу примљене електронске поруке SMT 719, средства с рачуна дужника одмах пренесу на рачун наведен у тој поруци и о томе електронском поруком SMT 720 одмах обавесте Принудну наплату у Београду.

Ако банка не изврши налог из става 7. ове тачке или исправну електронску поруку SMT 720 не пошаље најкасније наредног радног дана до 9.15 часова – Принудна наплата у Београду сторнира раније послату електронску поруку SMT 719 и шаље нову електронску поруку SMT 719, према информацији о стању средстава из нове електронске поруке SMT 718.

Ако се основ не изврши с рачуна који је наведен у основу а односи се на матични број који је исти за већи број дужника (синдикати, скупштине станара, удружења грађана, верске организације и др.) – принудна наплата се даље врши достављањем банци дужника налога, на посебном обрасцу (Прилог 1) који је одштампан уз ову одлуку и њен је саставни део.

Формат и намена порука за размену података између Народне банке Србије – Принудне наплате и банака прописују се упутством Народне банке Србије.

Електронска размена порука за размену података између Принудне наплате у Београду и банака врши се у складу с терминским планом, који утврђује гувернер Народне банке Србије или лице које он овласти.

7. Налог повериоца за наплату на основу доспелих хартија од вредности, меница или овлашћења које је дужник дао својој банци и свом повериоцу (налози из члана 47. став 1. тачка 3. Закона) доставља се банци наведеној у том налогу, која је дужна да, пре извршења овог налога, провери да ли меница садржи све елементе прописане законом којим се уређује меница и да ли је поднета у року доспећа, односно да

ли овлашћење садржи све елементе неопходне за наплату, као и да провери исправност тог налога.

Уз налог из става 1. ове тачке поверилац даје банци:

- 1) писмену изјаву којом потврђује да не постоје менице/овлашћења по основу јемства;
- 2) писмену изјаву којом потврђује да је у питању налог на основу меница/овлашћења главног дужника уз које постоје менице/овлашћења јемца;
- 3) писмену изјаву којом потврђује да су у питању менице/овлашћења јемца.

Банка која прими меницу/овлашћење из става 2. одредба под 1) ове тачке дужна је да, код достављања електронске поруке SMT 710 за тип документа, у поље 71051 унесе ознаку 10 (не постоји јемство).

Банка која прими меницу/овлашћење из става 2. одредба под 2) ове тачке дужна је да, код достављања електронске поруке SMT 710 за тип документа, у поље 71051 унесе ознаку 20 (постоји јемство – на терет главног дужника).

Банка која прими меницу/овлашћење из става 2. одредба под 3) ове тачке дужна је да, код достављања електронске поруке SMT 710 за тип документа, у поље 71051 унесе ознаку 30 (постоји јемство – на терет јемца).

Кад на рачуну дужника (главног дужника, односно јемца) има средстава – банка налог из става 1. ове тачке одмах извршава у целости, а ако тих средстава нема или их нема довољно – банка овај налог не извршава делимично, већ електронском поруком SMT 710 одмах доставља Принудној наплати у Београду податке с тог налога, с потврдом да су подаци веродостојни и тачни и да за то одговорају овлашћени запослени у банци и банка.

После пријема електронске поруке SMT 710, Принудна наплата у Београду проверава да ли та порука садржи потврду из става 6. ове тачке, па ако утврди да садржи – врши принудну наплату у складу с тачком 6. ове одлуке. У супротном, Принудна наплата у Београду аутоматски одбија електронску поруку SMT 710 и банци доставља електронску поруку SMT 796 с кодом 31, а банка је дужна да одмах након тога достави електронску поруку SMT 710 с потврдом. Све електронске поруке SMT 710 примљене после 15.30 часова тог радног дана Принудна наплата у Београду враћа банкама истог дана, и то електронском поруком SMT 796 с кодом 39.

Ако накнадно установи да је електронском поруком SMT 710 доставила нетачне податке с налога из става 1. ове тачке (погрешан износ, погрешан рачун повериоца и сл.) – банка која је унела такав налог подноси Принудној наплати у Крагујевцу захтев за корекцију тих података, уз који прилаже копије овог налога и менице/овлашћења.

Ако накнадно установи да је налог из става 1. ове тачке унела пре датума доспећа, банка која је унела такав налог подноси Принудној наплати у Крагујевцу захтев за прекид поступка извршења тог налога. Ако та банка поступак извршења овог налога не настави на дан његовог доспећа или у наредна два радна дана, дужна је да Принудној наплати у Крагујевцу поднесе захтев за повлачење тог налога.

После извршења у целости налога принудне наплате по основу меница/овлашћења, Принудна наплата у Београду шаље банкама електронску поруку SMT 796 с кодом 37 – налог у целости извршен.

Повериоци су дужни да воде посебну евиденцију о наплати потраживања у смислу ове тачке и да, моментом наплате главног дуга у целости, повуку налоге дате у смислу става 2. одредбе под 2) и 3) те тачке који нису извршени или су делимично извршени.

8. Ако је банка дужника меницу с меничним јемством – авалом банке и налог из тачке 7. став 1. ове одлуке примила од меничног повериоца – правног лица или физичког лица које обавља делатност (ималац менице), дужна је да, пре извршења овог налога, провери да ли меница садржи све елементе прописане законом којим се уређује меница и да ли је поднета у року доспећа, као и да провери исправност поднетог налога. Уз ову меницу и налог за принудну наплату с рачуна меничног дужника, ималац менице подноси налог за принудну наплату с рачуна банке авалисте и писмену изјаву да се, ако на рачунима меничног дужника нема средстава за исплату менице или их нема довољно, принудна наплата спроведе или с рачуна овог дужника или с рачуна банке авалисте.

Ако банка, после провере извршене у смислу става 1. ове тачке, утврди неисправност менице или налога из тог става – враћа их подносиоцу, уз писмено образложење разлога због којих се меница не може исплатити.

Кад се провером из става 1. ове тачке утврди исправност менице и налога из тог става – банка овај налог, ако на рачуну меничног дужника има средстава, одмах извршава у целости. Ако на рачуну овог дужника нема средстава за исплату ове менице или их нема довољно – банка

налог за принудну наплату по основу те менице не извршава делимично, већ поступа на начин утврђен у тачки 7. ове одлуке (извршење са свих рачуна дужника), а ову меницу и налог за принудну наплату с рачуна банке авалисте одмах доставља Народној банци Србије – Сектору за платни систем – организационој јединици у чијем је делокругу надгледање платног система.

Банка која је примила меницу с меничним јемством – авалом банке а провером на начин из става 1. ове тачке није утврђена веродостојност печата и потписа меничног дужника на тој меници, или је утврђено да је менични дужник на дан доспећа ове менице у блокади – ту меницу исплаћује повериоцу ако је ова банка истовремено и авалиста по тој меници. Ако банка ову меницу не исплати, доставља је на принудну наплату.

9. Ако је банка дужника меницу с меничним јемством – авалом правног лица и налог из тачке 7. став 1. ове одлуке примила од имаоца менице, дужна је да, пре извршења тог налога, провери да ли меница садржи све елементе прописане законом којим се уређује меница и да ли је поднета у року доспећа, као и да провери исправност поднетог налога.

Кад је провером из става 1. ове тачке утврђена исправност менице и налога из тог става – банка овај налог, ако на рачуну дужника има средстава, одмах извршава у целости, а ако тих средстава нема или их нема довољно, поступа на начин утврђен у тачки 7. ове одлуке.

Ако до 10.00 часова наредног радног дана не прими од Принудне наплате у Београду електронску поруку SMT 796 с кодом 37 – налог у целости извршен, банка Принудној наплати у Крагујевцу одмах подноси захтев за достављање података о износу који је извршен и за повлачење овог налога из принудне наплате. На основу података Принудне наплате у Крагујевцу о неизвршеном, односно делимично извршеном износу с налога за принудну наплату на терет рачуна дужника, банка одмах шаље нову електронску поруку SMT 710 на терет авалисте – правног лица по меници на износ меничног дуга, односно на неизвршени износ на терет рачуна дужника, ради наплате с рачуна авалисте код банака.

У случају да авалиста – правно лице није клијент банке главног дужника који на рачуну нема довољно средстава за исплату налога из става 1. ове тачке или их нема довољно – банка позива имаоца менице да преузме меницу и потврду о наплаћеном износу с рачуна меничног дужника, а ималац менице ову меницу, с налогом за принудну наплату,

носи у банку тог авалисте, која даље поступа на начин утврђен у тачки 7. ове одлуке.

10. Уносом основа и налога за принудну наплату из члана 47. Закона – Принудна наплата у Београду истовремено формира налог за наплату накнаде за услуге, која се наплаћује у складу са одлуком којом се утврђује јединствена тарифа по којој Народна банка Србије наплаћује накнаду за извршене услуге.

11. После коначног извршења основа и налога за принудну наплату из тач. од 6. до 9. ове одлуке – банкама се шаље електронска порука SMT 714 о деблокади рачуна дужника.

12. Налози из члана 47. став 1. тачка 3. Закона обустављају се на захтев повериоца, који се Принудној наплати у Крагујевцу упућује преко пословне банке повериоца.

13. Кад је решењем надлежног органа одређена привремена мера обезбеђења одређеног новчаног износа – принудна наплата се врши тако што се банкама налаже пренос средстава са свих рачуна дужника на један његов рачун, све до потпуног обезбеђења износа одређеног у овом решењу, а банци код које се води овај рачун (на коме се прикупљају средства) налаже се да забрани располагање тако издвојеним средствима све до добијања новог налога од Принудне наплате у Крагујевцу.

После пријема решења о извршењу – Принудна наплата у Крагујевцу даје банци код које се води рачун дужника на коме су прикупљена средства у смислу става 1. ове тачке налог да та средства пренесе у корист извршног повериоца.

14. Ако је одлуком/актом надлежног пореског органа наложена забрана располагања свим средствима с рачуна дужника који нема евидентиране основе за плаћање у принудној наплати – Народна банка Србије налаже банкама код којих овај дужник има отворене рачуне да му блокирају те рачуне и средства на тим рачунима.

Народна банка Србије застаје с принудном наплатом према дужнику који има евидентиране основе за плаћање у принудној наплати после пријема одлуке/акта из става 1. ове тачке и све банке обавештава о забрани располагања средствима овог дужника.

После пријема одлуке/акта надлежног органа о обустави забране из става 1. ове тачке – Народна банка Србије налаже банкама да деблокирају рачуне из тог става, а, у случају из става 2. ове тачке –

наставља принудну наплату основа за плаћање и обавештава банке о тој обустави.

Средства дужника на рачуну код банке блокирана на основу налога за принудну наплату из ове тачке не могу се користити за друга плаћања тог дужника, осим ако је то прописано законом.

15. По одлуци/акту надлежног органа којим се статус дужника у принудној наплати мења због стечаја/реорганизације/реструктурирања/брисања из регистра и др. – Народна банка Србије поступа у складу са законом.

Народна банка Србије по одлуци/акту из става 1. ове тачке обуставља поступак принудне наплате, застаје с принудном наплатом или је наставља, налаже банкама блокаду/деблокаду рачуна, активира/деактивира основе за плаћања, мења статус дужника или основа за плаћање у принудној наплати или предузима друге одговарајуће радње – у складу са законом.

16. Промену статуса основа за плаћање у принудној наплати Народна банка Србије врши кад је поверилац брисан из одговарајућег регистра или нема отворен рачун.

17. Ако се у бази података о принудној наплати утврди да је ова наплата вршена на терет погрешног дужника, у корист погрешног повериоца или у погрешном износу (туђа средстава на рачуну) – Принудна наплата у Крагујевцу ће без одлагања од свих банака код којих прималац средстава има отворен рачун захтевати да изврше повраћај погрешно пренетих средстава и о томе је обавесте, ради поновног уноса у принудну наплату основа или налога за ту наплату.

18. Даном ступања на снагу ове одлуке престаје да важи Одлука о начину спровођења принудне наплате с рачуна клијента ("Службени гласник РС", бр. 47/2011).

19. Ова одлука ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у "Службеном гласнику РС".

О. бр. 1
5. фебруара 2014. године
Београд

Г у в е р н е р
Народне банке Србије
др Јоргованка Табаковић, с.р.